

НАРОДОПСИХОЛОГИЯТА, ОТРАЗЕНА В РОДОВИТЕ ИМЕНА НА БЪЛГАРИТЕ

АННА ЧОЛЕВА-ДИМИТРОВА

ИНСТИТУТ ЗА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК „ПРОФ. Л. АНДРЕЙЧИН“ ПРИ БАН
annach@ibl.bas.bg

Ти, българино, не се мами, знай своя род и език...
Паисий Хилендарский

Антропонимната ни система има своите особености. Донякъде тези особености се коренят в наложените административни закони. Те са причината да говорим за проблема по отношение на *родово име – фамилно име* в България. Непоследователността в това отношение, залегнала като норма в административните документи, е криворазбран либерализъм, който е причината да бъдат пренебрегнати и изоставени много старинни родови имена.

Сложността при разглеждането на родовите имена е свързана с нееднородния им характер. Обикновено тяхната мотивираща основа е лично име, прякор или прозвище. Обект на изследването са само тези родови антропоними, които имат в основата си прякори или прозвища, а те са прибл. 800 имена, регистрирани в бившата Радомирска околия, включваща 66 селища. Важна част от проучването е онимната реконструкция, която ни позволява да достигнем до изходната форма на първичния прякор или прозвище. Така се очертават много отчетливо мотивите при възникването на родовите имена, които са отражение на духовните стремежи, вярвания, представи на българина за добро и зло. Вниманието ми е насочено към разкриването на основните типове родови имена и отразената в тях народопсихология.

Ключови думи: родово име, прякор, прозвище, фамилно име, народопсихология, антропонимия

✉ Проф. д-р Анна Чолева-Димитрова
Секция „Приложна ономастика“
Институт за български език „Проф. Л. Андрейчин“ при БАН
Бул. „Шипченски проход“ 52, бл. 17, 1113, София, България